

Czaszka (*Cranium*)

Ćwiczenie 1

- 1) Rozwój ontogenetyczny czaszki w zarysie – rozwój części mózgowej czaszki oraz rozwój części trzewnej czaszki (*str. 302-307, Bochenek tom I, str. 3-5, Szpinda M. tom 3*).
- 2) Skład czaszki (*str. 307-308, Bochenek tom I, str. 1-3, Szpinda M. tom 3*).
- 3) Budowa ogólna czaszki:
 - a) ściany czaszki (projekcje czaszki), tj. górna, dolna, przednia, tylna i boczne, a także pojęcie sklepienia czaszki i podstawy czaszki, w tym ich cechy charakterystyczne (*str. 308-324, Bochenek tom I, str. 6-13, Szpinda M. tom 3*);
 - b) wyczuwalność kości czaszki (*str. 425-426, Bochenek tom I*);
 - c) mechanika czaszki (*str. 426-428, Bochenek tom I*);
 - d) różnice czaszki związane z wiekiem (*str. 428-429, Bochenek tom I*);
 - e) różnice płciowe czaszki (*str. 429, Bochenek tom I*);
 - f) różnice etniczne (rasowe) czaszki (*str. 432-433, Bochenek tom I*);
 - g) punkty kraniometryczne czaszki (*str. 429-430, Bochenek tom I oraz str. 400, Moore tom I, str. 6-13, Szpinda M. tom 3*).
- 4) Kość ciemieniowa: lokalizacja, brzegi, kąty, powierzchnie, połączenia, rozwój (*str. 354-357, Bochenek tom I, str. 32-33, Szpinda M. tom 3 – w tekście*).
- 5) Kość potyliczna: lokalizacja, części (łuska potyliczna, części boczne, część podstawna), otwór wielki, powierzchnie, brzegi, kąty, połączenia, rozwój (*str. 324-329, Bochenek tom I, str. 26-27, Szpinda M. tom 3*).
- 6) Kość skroniowa: części (część łuskowa, część sutkowa, część skalista, część bębenkowa) i wszystko o tych częściach, w tym powierzchnie, brzegi, kanały kości skroniowej, połączenia kości skroniowej, rozwój kości skroniowej, kość skroniowa noworodka (*str. 340-354, Bochenek tom I, str. 19-25, Szpinda M. tom 3*).
- 7) Jama bębenkowa: lokalizacja, ściany, połączenia (*str. 407-414, Bochenek tom V, str. 27-33, Szpinda M. tom 4*).

Ćwiczenie 2

- 1) Kość klinowa: położenie, części, budowa poszczególnych elementów, zatoka klinowa, połączenia kości klinowej, rozwój (*str. 329-336, Bochenek tom I, str. 14-18, Szpinda M. tom 3*).
- 2) Kość czołowa: położenie, części, budowa poszczególnych elementów, zatoki czołowe, połączenia kości czołowej, rozwój (*str. 336-340, Bochenek tom I, str. 28-30, Szpinda M. tom 3*).
- 3) Kość sitowa: położenie, części, budowa poszczególnych elementów, połączenia kości sitowej, komórki sitowe w podziale anatomicznym i w podziale otolaryngologicznym (klinicznym), rozwój (*str. 357-360, Bochenek tom I, str. 30-31, Szpinda M. tom 3*).
- 4) Kość podniebienna: położenie, części, budowa poszczególnych elementów, połączenia kości podniebiennej, rozwój kości podniebiennej (*str. 372-376, Bochenek tom I, str. 38-42, Szpinda M. tom 3*).

Ćwiczenie 3

- 1) Kość szczękowa (szczeka): części (trzon, poszczególne wyrostki), powierzchnie, brzegi, wszystkie cechy charakterystyczne, rozwój, połączenia, zatoka szczękowa (*str. 364-372, Bochenek tom I, str. 35-38, Szpinda M. tom 3*).

- 2) Małżowina nosowa dolna: powierzchnie, brzegi, wszystkie cechy charakterystyczne, rozwój, połączenia (*str. 360-361, Bochenek tom I, str. 42-43, Szpinda M. tom 3*).
- 3) Kość jarzmowa: części (trzon i stosowne wyrostki), powierzchnie, brzegi, wszystkie cechy charakterystyczne, rozwój, połączenia (*str. 376-378, Bochenek tom I, str. 33-34, Szpinda M. tom 3*).
- 4) Kość łzowa: powierzchnie, brzegi, wszystkie cechy charakterystyczne, rozwój, połączenia (*str. 363-364, Bochenek tom I, str. 43-44, Szpinda M. tom 3*).
- 5) Lemiesz: powierzchnie, brzegi, rozwój, połączenia (*str. 362-363, Bochenek tom I, str. 43, Szpinda M. tom 3*).
- 6) Kość nosowa: powierzchnie, brzegi, wszystkie cechy charakterystyczne, rozwój, połączenia (*str. 361-362, Bochenek tom I, str. 42, Szpinda M. tom 3*).
- 7) Żuchwa: części (trzon i dwie gałęzie), powierzchnie, brzegi, wyrostki, wszystkie cechy charakterystyczne, rozwój, wzrastanie, połączenia (*str. 378-386, Bochenek tom I, str. 44-46, Szpinda M. tom 3*).
- 8) Kość gnykowa: części (trzon, rogi większe, rogi mniejsze), rozwój (*str. 386-387, Bochenek tom I, str. 85, Szpinda M. tom 3*).
- 9) Zatoki oboczne nosa/przynosowe (w aspekcie kostnym): definicja, lokalizacja, ściany, komunikacja z jamą nosową (*str. 421-422, Bochenek tom I oraz str. 366-338, Bochenek tom II, str. 117-119, Szpinda M. tom 3*).
- 10) Połączenia kości czaszki:
 - a) Chrząstkozrosty: nazwy, funkcja, lokalizacja (*str. 396, Bochenek tom I, str. 5, Szpinda M. tom 3*).
 - b) Więzozrosty (*str. 396-398, Bochenek tom I*).
 - a. szwy – nazwy, funkcja, lokalizacja;
 - b. ciemiączka – nazwy, funkcja, lokalizacja, czasy zarastania (*str. 6, Szpinda M. tom 3*).
 - c) Staw skroniowo-żuchwowy (*str. 401-406, Bochenek tom I, str. 46-48, Szpinda M. tom 3*): budowa stawu, w tym również powierzchnie stawowe, główka stawowa, panewka stawowa, krążek stawowy, typ stawu, piętra w stawie, torebka stawowa, więzadła stawowe, naczynia i nerwy stawu, ruchy w stawie (biomechanika stawu: np. pary ruchów, osiowość stawu, itp.), plastyczność stawu, funkcja.
- 11) Miejsca kostne przejścia nerwów czaszkowych (*str. 405 - tabela, tom I Moore oraz str. 407-412, Bochenek tom I – należy wyszukać w tekście, str. 170, Szpinda M. tom 3*).

Ćwiczenie 4

- 1) Doły czaszki: dół przedni czaszki, dół środkowy czaszki i dół tylny czaszki: granice, zawartość, otwory, komunikacja, kości budujące doły wraz z cechami charakterystycznymi w ich budowie (*str. 407-412, Bochenek tom I, str. 49-53, Szpinda M. tom 3*).

- 2) Oczodół: ściany, kości współtworzące poszczególne ściany, otwory poszczególnych ścian, cechy charakterystyczne poszczególnych ścian, komunikacja, zawartość (*str. 413-415, Bochenek tom I, str. 62-65, Szpinda M. tom 3*).
- 3) Jama nosowa, przewody nosowe (w aspekcie kostnym), małżowiny nosowe (w aspekcie kostnym), dodatkowe małżowiny nosowe: ściany, kości współtworzące poszczególne ściany, otwory poszczególnych ścian, cechy charakterystyczne poszczególnych ścian, komunikacja, zawartość (*str. 415-421, Bochenek tom I, str. 65-68, Szpinda M. tom 3*).
- 4) Dół skroniowy: ściany, zawartość, komunikacja (*str. 422-423, Bochenek tom I, str. 55-56, Szpinda M. tom 3*).
- 5) Dół podskroniowy: ściany, zawartość, komunikacja (*str. 423-424, Bochenek tom I, str. 56-58, Szpinda M. tom 3*).
- 6) Dół skrzydłowo-podniebienny: ściany, zawartość, komunikacja (*str. 424-425, Bochenek tom I, str. 58-62, Szpinda M. tom 3*).